

Novoteks

GLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO IV. ★ 1963 ★ ŠT. 6

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1963

Letnik IV.

Št. 6 (33)

Junij

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Samo Medic

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 21-030

Zunanja oprema:

Bojan Brovet

Tisk naslovne strani

in vezava

Valvasorjeva tiskarna

Videm-Krško

Naklada:

830 izvodov

VSEBINA:

Iz zasedanj samoupravnih organov

Primerjanje produktivnosti med volnarji

Nasreče pri delu, na poti na delo in z dela

Bolezniški izostanki v mesecu maju 1962 in 1963

Važne spremembe v izplačevanju kratkoročnih dajatev

Akcija na Trški gori

Profilaksa kariesa pri dojenčkih in majhnih otrocih

Pet dni v sončni Italiji

Naša kronika

Operacija namesto očal

Izlet na Hmeljnik

IZ ZASEDANJ SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Na 3. seji upravnega odbora podjetja dne 13.6.1963 so člani upravnega odbora najprej poslušali predlog stanovanjske komisije o razdelitvi stanovanj. Po daljši razpravi so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. osvoji se predlog stanovanjske komisije o razdelitvi stanovanj;
2. zaradi razporeditve stanovanj se prizadeti lahko pritožijo do 17.6.1963 in morajo pritožbo vložiti pismeno na upravni odbor podjetja;
3. stanovanja se lahko zamenjajo, če sta obe stranki sporazumni, zamenjavo pa mora odobriti upravni odbor podjetja. Zato mora biti pismeni predlog za zamenjavo vložen do 17.6.1963 na upravni odbor podjetja;
4. stanovanjska komisija bo določila za sostanovalce mesečno najemnino in pravico souporabe posameznih prostorov;
5. selitvene prevozne stroške plača podjetje;
6. ob vsaki predaji in prevzemu stanovanj se mora napraviti zapisnik;
7. Vinko Štih naj čimprej dokonča svojo stanovanjsko hišo, stanovanjska komisija pa naj ugotovi dejansko stanje in določi rok, v katerem naj se hiša dokonča.

Sprejet je bil tudi sklep, da bo komisija sestavila predlog upravnemu odboru o razdelitvi sredstev za posojila prosilcem, ki si gradijo stanovanjske hiše.

Da bi se omejilo prekomerno koriščenje tovornih avtomobilov po posameznikih, je upravni odbor po daljši razpravi sklenil:

1. za prosilce izven podjetja ne bomo opravljali prevozov s tovornimi avtomobili;
2. vsak član kolektiva ima pravico do ene vožnje s tovornim avtomobilom na leto;
3. neizkoriščeno vožnjo se lahko prenese v naslednje leto;
4. člani kolektiva, ki si zidajo stanovanjske hiše, bodo lahko koristili več voženj s tovornim avtomobilom na leto, te vožnje pa odobrava direktor;
5. seznam članov kolektiva, ki si zidajo stanovanjske hiše, bo vodil splošni sektor podjetja;
6. evidenco o prevozih za člane kolektiva bo vodil vodja transporta;
7. potne naloge za toverne avtomobile parafira uslužbenec nabavnega oddelka, potne naloge osebnih avtomobilov pa direktor ali tajnica.

Nato je bil soglasno sprejet sklep, da bomo ves material, ki ni uporaben za podjetje, niti ga ne kupuje podjetje Odpad, prodali članom kolektiva na dražbi. Seznam materiala za odprodajo bo vedno pravočasno objavljen na oglasni deski. Za osnovna sredstva bo začetna cena najnižja knjižna vrednost.

V nadaljevanju se je direktor seznanil člane upravnega odbora, da se bodo posamezna poslovna združenja tekstilne industrije združila, posamezne veje pa bodo ločene po sektorjih. To združenje bo imelo prostore v stavbi trgovskega podjetja Tekstil, vendar morajo to stavbo poprej odkupiti. Pri Gospodarski banki so dobili 60 milijonov din posojila, preostali znesek pa naj bi prispevala podjetja. Na seji združenja so predlagali, da bi naše podjetje prispevalo 1,800.000 din. Po krajši razpravi je bil sprejet sklep, da upravni odbor predlaga delavskemu svetu, da nakažemo iz sklada skupne porabe znesek 1,800.000 din za nakup stavbe za združenje.

Nato je upravni odbor sprejel več sklepov, in sicer: da plačamo za venec na grob umrle Jožefe Štojs iz predilnice česane preje v Metliki 2.500 din, da plačamo stroške proslave 1. maja in da plačamo delovno mizo za menzo v znesku 68.998 din.

Upravni odbor podjetja je nato imenoval komisijo, ki je pooblaščen, da določi pogoje, ob katerih lahko podjetje prizna PK posameznim delavcem.

Na koncu se je pa je upravni odbor rešil več prošenj za reklamne oglase, čestitke itd.

Na 4. seji dne 19.6.1963 je upravni odbor najprej reševal pritožbe na razdelitev stanovanj.

Prva stolpnica bo vseljiva 21. junija, druga pa po pogodbi 1. avgusta. Stanovanjsko stavbo v Foersterjevi 9 bodo popolnoma porušili, ker je prostor predviden za gradnjo nove šedove hale.

Na koncu je upravni odbor rešil še nekaj prošenj.

S. M.

PRIMERJANJE PRODUKTIVNOSTI MED VOLNARJI

Članek o primerjavi produktivnosti med sorodnimi volnarskimi podjetji v Sloveniji in Jugoslaviji je bil v našem biltenu že objavljen. V omenjenem sestavku je bilo podrobneje opisano, na kakšen način se ta primerjava vrši. Zvezni zavod za napredek tekstilne industrije v Beogradu zbira vsak mesec vse podatke o doseženi proizvodnji vseh volnarskih podjetij v celi Jugoslaviji. Te podatke je vsako podjetje dolžno po enotnih navodilih tega zavoda prevesti na enako bazno število. S tem je primerjava lažja. Na podlagi teh primerjav izdaja zavod mesečne biltene. Ob zaključku treh mesecev sestavi tromesečni povpreček, ob zaključku leta pa letni povpreček.

Poglejmo, kje se je naše podjetje uvrstilo v tem vrstnem redu v raznih obdobjih.

V tromesečnem povprečku mesecev oktober, november, december v letu 1962 je naše podjetje doseglo dobra mesta. Predilnica mikane preje je bila v tem obdobju na prvem mestu v republiškem in državnem merilu, predilnica česane preje pa na drugem mestu, dočim ko je tkalnica v tem obdobju uspelo doseči prvo mesto v republiškem in drugo mesto v državnem merilu. Če primerjamo to tromesečno obdobje leta 1962 z istim obdobjem leta 1961, vidimo, da sta predilnica mikane preje in predilnica česane preje zasedli ista mesta, medtem ko je viden napredek dosegla tkalnica, ki je bila v letu 1961 v republiškem merilu na tretjem mestu, v državnem pa celo na sedmem mestu.

Pred kratkim nam je zavod poslal tudi zbirni bilten - povpreček celotnega leta 1962. V tej analizi je zajetih skupno 26 predilnic mikane preje, 13 predilnic česane preje in 24 tkalnic.

Skupni letni povpreček proizvodnosti za vse predilnice mikane preje je znašal 1,712 kg/efektivno uro. Po doseženih rezultatih je v celotnem merilu 13 podjetij nad tem povprečkom in 13 podjetij pod tem državnim povprečkom. Naša predilnica mikane preje je dosegla proizvodnjo 3,112 kg/efektivno uro. Če smatramo povprečni nivo vseh podjetij mikane preje za 100 % in izračunamo indeks, dobimo 181,8 %. To se pravi, da je naš rezultat visoko nad povprečnim rezultatom in da smo dosegli tudi v letnem povprečku prvo mesto. V ilustracijo naj navedem še rezultat najslabše predilnice v državi leta 1962. To je ZIVT Zabok z letnim povprečkom 0,988 kg/efektivno uro, kar je več kot 3-krat manjša proizvodnost.

V česanih predilnicah pa enaki izračuni pokažejo naslednje. Letni povpreček za vse predilnice česane preje znaša 1,013 kg/efektivno uro. Po doseženih rezultatih je v celotnem merilu 7 predilnic nad povprečnim nivojem in 6 predilnic pod skupnim povprečkom. V naši predilnici česane preje je bil dosežen letni povprečni rezultat 1,684 kg/efektivno uro in s tem drugo mesto na lestvici. Podjetje, ki ima boljši rezultat od nas, je doseglo 2,005 kg/efektivno uro. Če zopet izračunamo indeks na skupni povprečni nivo, je naše podjetje s tem oddelkom doseglo 166,3 %.

Naj navedem še rezultat najslabše predilnice česane preje (Ivan Milutinović, Zemun) z doseženo proizvodnostjo v letu 1962 in to 0,325 kg/efektivno uro. V primerjavi z najboljšim podjetjem te vrste v državi ima omenjeno podjetje 6-krat manj proizvedenega v efektivni uri.

Dosežen povprečni rezultat vseh tkalnic leta 1962 v državi pa je bil 2,907.000 votkov/efektivno uro. Nad tem povprečkom se nahaja 14 tkalnic v vsej Jugoslaviji, pod povprečkom pa 10. Najboljše podjetje je imelo rezultat 4,563.000 votkov/efektivno uro. Naša tkalnica na je imela letno povprečje 4,100.000 votkov/efektivno uro. Tako smo se uvrstili šele na četrto mesto. Ta rezultat bi bil nedvomno boljši vsaj za

dva mesta, če ne bi imeli v prvem polletju toliko slabša dosežena mesta (januar-6. mesto, februar-8. mesto, marec-9. mesto, april-3. mesto, maj-1. mesto, junij-3. mesto), do konca leta pa smo dosegli izmenoma prvo ali drugo mesto. Zato se nam v letnem povprečku ni uspelo plasirati na katero izmed prvih treh mest.

Izračunani indeks z ozirom na povprečni nivo za naše podjetje pa znaša 141 %.

Najslabši uspeh v letu 1962 je imela tkalnica Proleter Zrenjanin z 0,949.000 votki/efektivno uro. V primerjavi z najboljšo tkalnico je ta uspeh 4,8-krat slabši od najboljšega.

Če končno podjetja še grupiramo v skupine po republikah, prednačijo v mikanih predilnicah Slovenija in Makedonija, v česanih predilnicah pa Hrvatska in Slovenija ter v tkalnicah Slovenija in Hrvatska. Zanimivo je, da se republika Srbija ni uvrstila niti v enem primeru med boljše, kljub temu, da ima tudi Slovenija marsikje zastarel strojni park.

Seveda moramo upoštevati, da na vse te rezultate močno vpliva v prvi vrsti kakovost strojnega parka, brzina strojev pa tudi vpliv števila zaposlenih. Neizpodbitno pa je prav gotovo dejstvo, da ima močan vpliv na efekt tudi organizacija samega dela. Saj je mnogo podjetij, ki imajo sicer nov strojni park, pa se kljub temu uvrščajo med slabša po proizvodnosti.

Jerneja Čampa

NESREČE PRI DELU, NA POTI NA DELO IN Z DELA v drugi polovici maja in prvi polovici junija

17. maja se je ponesrečil na poti na delo Jože Slanc, predilec v obratu Metlika.

Imenovani se je peljal od doma v službo. Ko je hotel zapeljati s stranske ceste na glavno cesto, je pogledal, če je cesta prosta, medtem pa je zapeljal s kolesom na kamen, nakar ga je spodneslo, da je padel ter si poškodoval levo nogo.

6. junija se je ponesrečil na poti na delo Jože Florjančič, kurjač.

Imenovani se je peljal iz Dol. Karteljevega v službo. Ko je peljal navzdol po klanecu od avto ceste proti Bučni vasi, se mu je nenadoma pokvarilo kolo, da je padel ter si lažje poškodoval ramo in stegno.

8. junija se je ponesrečila Helena Kous, tkalka.

Imenovana je čistila tkalski stroj. Med čiščenjem je položila levo roko na skrinjice tkalskega stroja. Skrinjice so nenadoma padle navzdol in ker je držala prste skrčene, si je zaradi tega poškodovala prst na levi roki.

Tudi ta poškodba naj bo v opozorilo vsem tistim, ki imajo opravka s tkalskimi stroji.

Naj velja varnostno pravilo: ne potiskaj skrinjic navzdol s skrčenimi prsti.

11. junija se je ponesrečila na poti z dela Justa Grden, izšivalka.

Imenovana se je peljala zvečer s kolesom iz službe domov. Takoj ko je prečkala železniški prelaz, je hotela zaviti na stransko cesto proti domu. Medtem pa je pripeljal z nasprotne strani rešilni avto. Ko je voznik rešilnega avtomobila zagledal skupino kolesarjev in pešcev, je nenadoma pritisnil na zavore, tako da ga je zaneslo. Pri tem je udaril imenovano v sprednje kolo, da je padla ter se težje poškodovala po glavi, tako da je morala takoj iskati zdravniško pomoč v bolnišnici.

12. junija se je ponesrečila na poti na delo Marija Rodič, sukalka.

Imenovana se je peljala s kolesom po nakladalni rampi na železniški postaji v Bršlinu. Ko je prihajala na glavno cesto, ni pogledala, če je cesta prosta. Iz Bršlina proti mestu je pripeljal neznan kolesar ter se zaletel v imenovano, tako da je padla na hrbet ter se poškodovala v križu.

Ker se je v tem mesecu pripetilo več prometnih nesreč, opozarjamo uporabnike cest, da večkrat pregledajo svoja vozila, na cesti pa naj bodo skrajno previdni ter naj upoštevajo cestnoprometne predpise. Pri prehodu s stranske ceste na glavno cesto in obratno je treba dati prednost tistemu, ki mu pripada.

Miro Jakša

BOLEZENSKI IZOSTANKI V MESECU MAJU 1962 in 1963

Naslednja tabela vam bo prikazala bolezenske izostanke po obratih za maj 1963 v primerjavi z mesecem majem 1962.

Oddelki	maj 1962				maj 1963			
	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Število boln. dni brez po-rodniške in nege druž.član.	% na delov. dni	Štev. vseh boln. dni	% na delov. dni	Štev. boln. dni brez porod.	% na delov. dni
Uprava	110	6,08	74	4,09	51	2,59	51	2,58
Tkalnica	622	10,81	268	4,66	575	7,45	354	4,58
Predil.	174	9,20	135	7,14	93	4,36	66	3,09
Apret.	209	8,60	129	5,30	150	5,79	120	4,62
Zun.obr.	60	4,11	60	4,11	24	1,85	24	1,85
Prediln.								
Metlika	394	6,62	279	4,64	217	3,77	158	2,74
Skupaj:	1.569	8,11	945	4,88	1.110	5,17	773	3,60

Iz tabele je razviden precejšen padec bolezenskih izostankov v mesecu maju 1963, ko je bilo 3,60 % izostankov, nasproti mesecu maju 1962, ko je bilo 4,88 % izostankov. Vendar pa so se bolezenski izostanki v mesecu maju v primerjavi z mesecem aprilom nekoliko dvignili, predvsem zaradi tega, ker je bilo veliko izostankov zaradi nege družinskega člana. Največ bolniških izostankov je zopet v obratu apretura s 4,62 %, nato pa v obratu tkalnica s 4,58 %.

Najnižji % imajo pomožni obrati (1,85 %) ter uprava (2,58 %).

Največ bolniških izostankov je bilo:

zaradi nege družinskega člana	184 dni izostankov
zaradi raznih ženskih bolezni	169 " "
zaradi TBC	74 " " , itd.

Miro Jakša

VAŽNE SPREMEMBE V IZPLAČEVANJU KRATKOROČNIH DAJATEV

Sklep o višini pogrebnine za zavarovane osebe.

Zavarovane osebe uveljavljajo pogrebnino ob pogojih 84. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju. Znesek pogrebne ne znaša:

a)	za otroke do 7. leta starosti	10.000 din
b)	za otroke od 7. do 15. leta starosti	20.000 din
c)	za zavarovane osebe nad 15 let starosti	26.000 din

Ta sklep je sprejela skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Novo mesto na svojem 2. zasedanju dne 8. marca 1963, uporablja pa se od 1. aprila dalje.

Sklep o višini zneska podpore za otroka.

Zavarovanci uveljavljajo za svoje družinske člane oziroma zavarovanke podporo za opremo otroka ob pogojih 81. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju.

Znesek podpore za opremo otroka znaša za vsakega otroka 10.000 dinarjev. Ta sklep velja šele od 1. aprila 1963 dalje.

Sklep o povračilu stroškov za prehrano in nastanitev zavarovanih oseb v zvezi s koriščenjem zdravstvenega varstva v drugem kraju ob pogojih pravilnika o načinu uveljavljanja zdravstvenega varstva.

Povračilo stroškov za prehrano in nastanitev zavarovanih oseb (dnevnic) znaša po pravilniku:

- a) 1.000 din, če zavarovana oseba ne prenočuje v drugem kraju in je na poti nad 12 ur;
- b) 1.500 din, če zavarovana oseba prenočuje v drugem kraju in je na poti nad 12 do 24 ur;
- c) 500 din, če je zavarovana oseba na poti nad 8 do 12 ur.

Za otroke do dopolnjenega 7. leta starosti gre polovica povračila, določenega v prejšnjem odstavku.

Pravico do povračila potnih stroškov imajo vse zavarovane osebe:

- a) kadar jih zdravstveni zavod, posamezni zdravnik, zdravniška komisija ali komunalni zavod napoti ali pokliče v drug kraj v zvezi z uveljavljanjem pravic po zakonu o zdravstvenem zavarovanju in po tem pravilniku;
- b) kadar morajo potovati iz kraja zaposlitve oziroma prebivališča, v katerem ni zdravnika, k najbližjemu ali v najbližji zdravstveni zavod v kakšnem drugem kraju na zdravniški pregled ali zdravljenje;

- c) zavarovane osebe, zaposlene pri delovnih organizacijah jugoslovanskih železnic, uporabljajo za koriščenje zdravstvenega varstva ugodnosti predpisov za brezplačno vožnjo po železnici, ki veljajo za jugoslovanske železnice.

Zavarovane osebe imajo pravico do povračila potnih stroškov, kadar odhajajo iz kraja zaposlitve oziroma kraja bivališča v katerem ni zdravnika ali zdravstvenega zavoda, v drug kraj do najbližnjega zdravnika, če je njihov kraj zaposlitve oziroma bivališče oddaljen od zdravstvenega doma ali zdravnika več kot 10 km.

Izjemoma lahko določi direktor komunalnega zavoda ali po njem pooblaščen oseba na priporočilo zdravnika ali zdravniške komisije, da se povrnejo potni stroški tudi na relaciji izpod 10 km, pri čemer je treba upoštevati objektivne okoliščine (starost zavarovane osebe, značaj bolezni, invalidnost, nosečnost itd).

Potni stroški ne pripadajo zavarovanim osebam za potovanje k zdravniku zaradi zobozdravstvenih del in storitev. Potni stroški se plačajo le v primerih nujnih intervencij zaradi ustnih bolezni ali obolenja zob, o čemer odloča zdravnik splošne prakse oziroma zdravniška komisija komunalnega zavoda. Zavarovani osebi, ki je z napotnico poslana na pregled ali zdravljenje k specialistu, pripadajo potni stroški za relacijo od kraja stalnega prebivališča ali od kraja zaposlitve, če je kraj stalnega prebivališča ali zaposlitve oddaljen od takega specialista več kot 7 km, ne glede na to, če si je taka zavarovana oseba izbrala zdravnika splošne prakse izven kraja stalnega prebivališča ali zaposlitve.

Če zavarovana oseba išče zdravniško pomoč pri zdravniku specialistu, za katerega ni potrebna napotnica, ima pravico do povračila potnih stroškov samo za relacijo do najbližnjega zdravnika določene specialnosti, če je ta oddaljen od stalnega prebivališča ali zaposlitve take zavarovane osebe več kot 10 km. Zavarovane osebe, ki jih pokliče zdravniška komisija, invalidska komisija ali komunalni zavod zaradi ocene dela zmožnosti, invalidnosti ali zaradi drugih pravic iz socialnega zavarovanja, imajo pravico do povračila potnih stroškov pod enakimi pogoji kot jih določa zakon v prejšnjih odstavkih (oddaljenost več kot 7 km). Zavarovanim osebam, ki iščejo zdravniško pomoč izven svojega stalnega prebivališča oziroma zaposlitve, ker so na službenem potovanju, letnem dopustu in podobno, pripada povračilo potnih stroškov od kraja začasnega bivanja pa do najbližnjega zdravnika, če je ta oddaljen več kot 10 km. Če je taka oseba poslana na pregled ali na zdravljenje k specialistu, se ji povrnejo potni stroški za relacijo od začasnega bivanja pa do najbližnjega zdravnika-specialista, če je ta oddaljen več kot 7 km.

Ko zavarovana oseba zaradi ugotavljanja zdravstvenega stanja ali zaradi bolezni prvič sama uveljavlja zdravstveno varstvo pri zdravniku specialistu, za katerega ni potrebna napotnica, se potni stroški ne povrnejo.

Potni stroški za prihod v stacionarni zdravstveni zavod, za odhod iz njega in za premostitev iz enega stacionarnega zdravstvenega zavoda v drugega se priznajo za potrebno relacijo ne glede na to, če je ta krajša kot 10 oziroma 7 km v eno smer, vendar samo do najbližnjega stacionarnega zdravstvenega zavoda, ki je zavarovani osebi splošno nuditi potrebno zdravljenje.

Če si zavarovana oseba izbere stacionarni zdravstveni zavod, ki njenemu stalnemu prebivališču ali kraju zaposlitve ni najbližji in je zato napotena v tak izbran zdravstveni zavod, mora zdravnik, ki je napotnico izdal, označiti na potrdilu o potrebi stanovanja za uveljavitev zdravstvenega varstva, do katerega zdravstvenega zavoda ji v smislu prejšnjega odstavka povračilo potnih stroškov pripada.

Mimica Seničar

AKCIJA NA TRŠKI GORI

Par dni po tem, ko smo si uredili taborišče na Ostrem vrhu nad Globodolom, so v stabu čete sklenili, da izvršimo propagandno akcijo na Trški gori. Tam je bila v cerkvi na vrhu vsako leto 19. marca maša, katere so se udeležili okoliški kmetje. Da jih seznanimo z našo borbo, je tja odšlo 14 partizanov pod vodstvom domačina Draga iz Otočca.

Iz taborišča smo odšli proti večeru. Ko je bila že trdna tema, smo se pomikali tik nad železniško postajo Mirna peč. Prav takrat je pripeljal iz Novega mesta potniški vlak ter se ustavil na postaji. Mi smo se potajili kakih 20 metrov od postaje ter opazovali Italijane, kako so tekal okrog vlaka. Najraje bi jih napadli, toda nismo smeli izdati svoje prisotnosti. Ko je vlak odpeljal proti Trebnjem, smo odšli tudi mi. Pričelo je deževati. Okrog polnoči smo prišli v zaselek Karlovce, kjer smo se posušili. Gospodinja nam je skuhala veliko skledo žgancev, katere smo z veseljem pospravili. Proti jutru smo krenili naprej. Ker sem bil še najbolj civilno oblečen, me je poslal vodnik Drago k cerkvi, da si ogledam položaj.

K cerkvi sem prišel še pred začetkom maše. Pred cerkvijo je bilo precej ljudi iz okoliških vasi. Kot smo pričakovali, Italijanov ni bilo. Ko se je pričela maša, so ljudje šli v cerkev, jaz pa sem odšel po tovariše. Obkolili smo cerkev ter čakali konca maše. Lesen hodnik zidanice, ki je stala nasproti cerkve nam je služil za govorniški oder.

Po končani maši so se ljudje usuli iz cerkve. Ko so nas zagledali, so presenečeni obstali. Tisti, ki so bili še v cerkvi, so rinili naprej, ker so bili radovedni, kaj se zunaj

dogaja. Nastala je zmešnjava. Ko smo jim dopovedali, da se jim ne bo ničesar zgodilo, so se pomirili. Ko nas je zagledal duhovnik, je hitro zbežal nazaj v cerkev. Na našo zahtevo in zagotovilo, da se tudi njemu ne bo nič zgodilo, je prišel pred cerkev.

Vodnik Drago je stopil na "govorniški oder" ter v dolgem govoru razložil prisotnim, da smo mi partizani in ne četniki, kot so vsi mislili. Raztolmačil je ljudem, da se borimo proti Italijanom za osvoboditev naše domovine. Povedal je tudi kakšno vlogo igra "bela garda", ki je prav takrat pričela s svojim delovanjem. Prisotne je seznanil tudi z vlogo duhovščine pri vodenju narodnih izdajalcev. Prisotnega duhovnika je opozoril na njegovo sodelovanje z okupatorjem in izdajalci.

Ljudje so s pozornostjo spremljali Dragov govor ter ga odobraval. Ko je končal smo se pomešali med ljudi, ki so nas radovedno spraševali, koliko nas je, kako smo oboroženi, kje dobimo orožje, kje hrano in še mnogo drugih vprašanj, na katere smo z veseljem odgovarjali. Vabili so nas, naj se oglasimo v njihovih vaseh, da bi nas videli še drugi vaščani, pa tudi z jedačo in pijačo bi nas postregli. Radi smo jim obljubili, da se bomo še videli. Zapeli smo jim tudi par naših pesmi, ki so jih verno poslušali, saj so jih prvič slišali. Marsikomu so se zalesketale solze v očeh, zlasti ko smo zapeli "Bilečanko".

Toda čas je tekel in mi smo morali naprej. Ko smo odhajali, smo zapeli še pesem "Slovenci kremeniti" in gozd nas je zopet sprejel v svoje okrilje.

Zadovoljni z uspešno akcijo smo počasi odšli proti Grčevju. Ko smo prišli v vas, so nas vaščani veselo sprejeli. Slišali so že o nas od tistih, ki so bili na Trški gori. Ker smo bili že lačni, so nam hitro skuhalo kosilo. Kmalu je bila okrog nas zbrana vsa vas. Tudi tu smo jim govorili o cilju naše borbe in o našem življenju.

Po kosilu in kratkem počitku smo odšli. Še preje pa smo se dogovorili, da se razdelimo na dve skupini. Ena skupina naj bi napadla Italijane, ki hodijo vsako popoldne iz Kronovega v vas Otočec. V to skupino, ki jo je vodil Drago, so se javili vsi, toda Drago nas je izbral le štiri. Predno smo se ločili, smo se še dogovorili, kje se po končani akciji dobimo.

Kmalu smo prišli na določeno mesto. Položaj za napad smo izbrali v bližini gradu Otočec. Toda zaradi neizkušenosti smo zasedo preveč raztegnali. Skriti v gošči nad cesto smo čakali italijansko karabinersko patrolo. Po cesti so hodili ljudje in tudi marsikaterega znanca smo videli. Toda Italijanov ni bilo. Že se je pričel spuščati mrak. Drago je prišel do mene in Džordža, ki sva bila na gornjem hribu zasede, ter rekel, da se bomo premaknili čisto do ceste, ker bo patrola gotovo prišla. Odšel je, da obvesti o tem še osta-

la dva tovariša. Medtem pa so prišle po cesti štiri postave. Bila je že taka tema, da jih nismo mogli spoznati. Ko so prišli blizu naju, so se prišli pogovarjati. Italijani ! Z Džordžem sva takoj pričela streljati. Videla sva, kako je eden padel, drugi pa so skočili v zaslone. Oddala sva še nekaj strellov. Od Italijanov sta streljala samo še dva. Medtem je prišel do naju Drago. Po kratkem posvetu smo se odločili, da se umaknemo.

Odšli smo proti Zagradu. Oglasili smo se pri Beceletovih ter povedali, da smo napadli Italijane. Prosili smo jih, naj čimprej sporoče v taborišče rezultat napada. Čez par dni smo zvedeli, da je bil en Italijan mrtev, eden pa težko ranjen.

Ko smo prišli na dogovorjeno mesto, kjer bi nas morali počakati ostali tovariši, ni bilo tam nikogar. Vse to se nam je zdelo zelo čudno. Toda ker smo bili trudni, smo šli prenočevati na podstrešje neke zidanice. Takoj ko se je zdaniilo, smo odšli naprej. Srečali smo nekega kmeta, ki je povedal, da je videl skupino partizanov, ki so šli proti hmeljniški zidnici. Hitro smo šli za njimi, toda nismo jih došli. Ko smo popoldne prišli v bližino Karteljevega do našega zaščitnika, ga ni bilo doma. Njegova žena nam je povedala, da je peljal neke partizane preko železniške proge. Ker sami nismo poznali terena, smo sklenili, da ga počakamo. Vrnil se je v mraku. Zato smo sklenili, da prenočimo pri njem, drugo jutro pa nadaljujemo pot.

Zjutraj smo res odšli proti progi. Toda ko smo prišli do proge, smo se iznenada srečali z močno italijansko patrolo. Presenečeni smo bili mi in oni. Predno smo se znašli, so Italijani že ušli, mi pa smo se umaknili nazaj v gozd. Progo nam je uspelo prekoračiti šele popoldne, ker je bila močno zastražena.

Ko smo se proti večeru vrnili v taborišče, smo zvedeli, zakaj nas ostali niso počakali na dogovorjenem mestu. Zvedeli so, da je prišla na Trško goro močna sovražnikova kolona. Ker so jih na dogovorjenem mestu videli nekateri ljudje, so se raje zvečer umaknili na drugo mesto, kjer so prenočili. To prenočišče pa je bilo od našega oddaljeno le kakih 100 metrov. Tudi v Otočec je prišla močna sovražna kolona, za kar pa mi seveda nismo vedeli. Takoj, ko so zaslišali streljanje, so tekli napadenim na pomoč, mi smo se pa že pravočasno umaknili.

Jože Udovič

PROFILAKSA KARIESA PRI DOJENČKIH IN MAJHNIH OTROKIH

V času, ko mati doji, je potrebno, da se drži tistega, kar smo rekli za nosečnice, in to glede načina življenja kakor tudi glede načina prehrane. Materino mleko vsebuje vse elemente, ki so potrebni za prehrano otroka. Otrok mora sesati, ker samo **sesanje** deluje na razvoj obraznih mišic, oblikovanje čeljusti in na razvoj zob. Tu je zanimiva ugotovitev, da v nekih deželah Afrike, kjer sesajo otroci po dve pa tudi tri leta, sploh nimajo zobnih okvar na mlečnih zobeh.

Ko se pojavijo v čeljusti prvi zobje, se otroku menja tudi sam način prehrane. Pred porodom in v času dojenja je otrok preko krvnih sokov ter skozi materino mleko dobival vse tisto, kar je potreboval za svoj razvoj in prehrano. Po porodu pa je drugače. Otrok je v stanju, da si vzame vse tisto, kar mu je potrebno za njegov fizični obstoj, iz zunanjega sveta. V začetku je najboljše kravje mleko, ki vsebuje vse snovi, ki so otroku potrebne. Kasneje dajemo otroku že močnejšo hrano, ki je tudi važna za razvoj zob, in to skorjo kruha, ki jo grize in gloda, trdo jabolko, ki ga moramo pred tem razrezati na rezine, lahko pa mu damo tudi košček žilavega kuhanega mesa, da ga otrok grize in sesa. V času prehrane z mlekom, moramo paziti, če je krava zdrava. Zaradi slabe in nekvalitetne prehrane krave, lahko tudi nje-
no mleko nima vsega, kar bi moralo imeti. Posledice tega občuti otrok, ki se z takšnim mlekom hrani. Če nima dovolj vitamina D, lahko dobi rahitis ali pa slabe zobe.

Znano je, da je v deželah, kjer se hranijo pretežno z mlekom in mlečnimi proizvodi, veliko manj obolenj kot drugje.

S pojavom prvih zob pri otroku se že pojavlja vprašanje njihove nege. V začetku lahko s komadom čiste vate, namočene v vodo, odstranimo po jedi še preostali del hrane, ki se je zadržal na zobkih. Ko zrastejo v tretjem letu vsi mlečni zobje, začnemo otroka privajati na zobno ščetko. Zobna ščetka mora biti primerno velika. V začetku mora otroku čistiti zobe nekdo od starejših, kasneje pa se nauči sam. Razen tega mora tudi izpirati usta in grlo ter grgrati.

V tretjem letu moramo peljati otroka k zobnemu zdravniku na pregled zob. Starši, predvsem pa matere, morajo otroka psihično pripraviti na to, da bo dobil že ob prvem pregledu v ambulantni dober vtis, ker od tega največ zavisi njegov nadaljnji odnos do zdravljenja zob. Najbolje je, da otroka prvič samo pripeljemo k zobnemu zdravniku, da ga spozna in na ta način prežene strah pred zobno ambulanto. Če se otrok ustraši že pri prvem koraku v zobno ambulanto, ga bo kdaj kasneje v njo težko spraviti.

Nekateri otroci imajo navado sesati prst, kar je lahko škodljivo za razvoj čeljusti in zob. Zaradi tega nastane

izvržena čeljust, pa tudi izvrženi sprednji zobje. To ni samo grdo, ampak si s tem otrok tudi deformira organ žvečenja in s tem zmanjša njegovo funkcijo.

Na koncu tega članka bi še citiral besede profesorja za otročjo stomatologijo dr. Ž. Gravovca:

"Čeprav se priznava potreba za obdelavo otroških zob pri predšolskih otrokih za merodajne faktorje, je danes to še vedno največji problem v zobozdravstvu. To pa v prvi vrsti zaradi tega, ker imamo zelo malo ambulant za predšolske otroke. Mnogi starši tudi ne polagajo pozornosti na mlečne zobe in pripeljejo otroka k zobnem zdravniku šele tedaj, ko je prišlo že do resnih obolenj."

Potrebno bi bilo, da se osnuje večje število zobnih ambulant za predšolske otroke in da se čim večje število zobnih zdravnikov angažira za delo z otroki.

Iz vsega povedanega se lahko vidi, koliko volje in truda je treba vložiti, da bi zobno bolezen karies delno premagali in preprečili njeno širjenje pri otrocih in mladini.

Istočasno bomo še navedli čas, ko začne človeku rasti mlečni in stalni zobje. Po šestem mesecu začne rasti prvi mlečni zobje najprej v spodnji čeljusti, nato pa še v zgornji, in to v naslednjem zaporedju:

1. sprednji spodnji sekalci od šestega do osmega meseca,
2. zgornji sprednji sekalci od osmega do desetega meseca,
3. stranski sekalci se pojavljajo od osmega do dvanajstega meseca,
4. mlečni kočnik zraste od dvanajstega do šestnajstega meseca,
5. podočnjaki zrastejo od osemnajstega do štiriindvajsetega meseca,
6. drugi mlečni zobje zrastejo od štiriindvajsetega do tridesetega meseca.

Po šestem letu začne rasti otroku prvi stalni zob - kočnik, ki se strokovno imenuje šestica. Starši mislijo navadno, da je to mlečni zob in nanj dovolj ne pazijo, s čimer grešijo, ker je to eden od največjih zob v ustih in najbolj podvržen okvaram. Nanj moramo še posebej paziti.

Po izpadanju mlečnih zob začne rasti stalni, in to v naslednjem vrstnem redu:

1. srednji sekalci od 7 - 8 leta,
2. stranski sekalci od 8 do 9 leta,
3. prvi predkočniki od 9 do 11 leta,
4. drugi predkočniki od 10 do 13 leta,
5. podočniki od 11 do 13 leta,
6. prvi kočnik šestica v 6 letu,
7. drugi kočnik od 12 do 14 leta,
8. tretji (modrostni zob) 18 do 30 leta (ali pa še kasneje).

Modrostni zob pri nekaterih tudi ne zraste, temveč ostane v čeljusti in ga imenujemo impaktiran ali retiniran zob.

PET DNI V SONČNI ITALIJI

Iz dežele Furlanije smo se pripeljali v Benečijo, sončno, zeleno in rodovitno. Bolj ko smo se bližali Benetkam, bolj se je pogled izgubljal v sivo daljno obzorje, ki je dalo slutiti morje. V bližini letališča, od koder prihajajo tuji turisti tudi k nam v Jugoslavijo, smo srečali Kompasov izletniški avtobus. Kar milo se nam je storilo, ko sta si šoferja s hupo izmenjala pozdrav. Naj bo človeku še tako tuje domotožje, v tujini mu je vsaka domača stvar neprimerno dražja in bližja.

Okrog poldneva smo prispeli do prvih hiš, kjer so se začenjale Benetke. Nič ni kazalo, da bo videti kaj več kot navadno industrijsko mesto. Vodič nam je razložil, da se mesto deli na staro, ki stoji pretežno na otočkih in na vodi, ter na novo, ki se razvija na kopnem. Benetke so nastale na otočkih in na vodi zaradi lažje obrambe pred napadalci. To je turistični del mesta, ki je znan po vsem svetu in še dandanes stoji na neštevilnih hrastovih brunih, posekanih in odpeljanih iz naše Dalmacije, ki je ostala žalosten in gol spomenik rojstvu veličastnih Benetk.

Naš obisk v Benetkah je imel dva namena: ogled tovarne "Acsa" in ogled turističnih Benetk.

Za nekim starim razmajanim tovarnjakom smo pripeljali v takšen kraj, kjer si je nemogoče zamišljati, da spada k Benetkam. Sive zaprašene stavbe ob cesti, v ozadju tovarniški dimniki, drevja nič in še celo sonce se tod zdi žalostno in pusto. Ob vijugasti cesti so se med tovarniškimi poslopji prikazale mlakuže. Vsa ta obširna industrijska četrt se je razšopirila na enem večjih polotokov, zato mlake niso bile nič nenavadnega. V tej sivi četrti smo našli tovarno "Acsa", ki je pravzaprav le del velike kemijske industrije. V tej tovarni izdelujejo sintetično vlakno, imenovano terital. Surovine za proizvodnjo tega vlakna dobivajo iz bližnje kemične tovarne, ki razen tega proizvaja še nič koliko različnih proizvodov v druge namene.

S spajanjem določenih kemijskih spojin v posebnih pečeh nastaja masa, ki se pri nadaljnjem postopku kemijsko ne spreminja več in se imenuje terital. To žitko maso stiskajo skozi šobe, ki imajo na tisoče finih luknjic. Iz teh luknjic prihajajo tanke niti, ki vse skupaj tvorijo trak, le-ta pa se zaradi transporta do nadaljnje faze predelave polaga v zabojček, tako da se pri naslednjem stroju nemoteno odvíja. Stroj, ki trakove spremeni v zaželjeno obliko vlaken, bombažnega ali volnenega tipa, daje neskončnim vlaknom glavne karakteristične lastnosti. Trakove neskončnih vlaken ponovno segrevajo, da z raztezanjem v vročem stanju pridobivajo na trdnosti. Za volneni tip vlakna pridobe tudi primerno kodravost. Dolžino vlaken je mogoče regulirati. V stroju so vgrajeni svedrasti noži, ki vlakna razrežejo na določeno dolžino. Razrezane stenje takoj razčesejo in oblikujejo v stenj z

določeno težo. Česanec se navija v navitke-bobine in to je za njih dokončna oblika predelave oziroma gotov proizvod. Te bobine, pakirane v bale, so z nepremočljivo embalažo pripravljene tudi za pot preko morij, saj le del proizvodnje tega vlakna predela domača italijanska tekstilna industrija, ostalo pa izvažajo širom po svetu. Bombažni in volneni tip terital vlakna sta nekako standardna artikla te tovarne, izdelujejo pa ga tudi v drugih oblikah oziroma debelinah, n.pr. v trakovih, debelih vlaknih za preproge ali pa kot pomožni material za razne druge industrije, n. pr. elektroindustrijo.

Ker smo morali to tovarno iskati, smo prišli tja seveda z nekoliko zamude. V tovarni so nas že pričakovali. Iz avtobusa smo hitro izstopili, saj nas je kar potegnilo ven na sveži zrak. Sonce na prostem sicer ni bilo nič manj toplo, dihati je pa le bilo lažje. Stali smo na tovarniškem dvorišču, ki je bilo prava oaza v pusti okolici. Tlak je bil asfaltiran, obkrožale pa so ga gredice s svežo gosto travo. Ni bilo kaj prigovarjati, za prvi vtis prijetno in urejeno dvorišče ni slabo. Izpred ograje smo opazili kolesarnico in parkirni prostor, poleg stavbo, za katero smo kasneje zvedeli, da so garderobe, in nasproti garderob menzo. Vse to je izven tovarne. Delavec stopi skozi vrata v tovarno tak, kakršen mora biti na delovnem mestu. Vsak posamezen oddelek ima enake delovne obleke, ki so tudi primerno označene, s čimer je določeno zadrževanje delavca na njegovem delovnem mestu.

Najprej so nas povabili v prijeten hladen prostor, kjer nas je sprejel direktor tega obrata. Na načrtu tovarne, ki je visel na steni, nam je najprej pokazal celoten kompleks kemične industrije, v katerega je vključena tudi "Acsa", nam gredeč omenil, kako je nastala in da je pri gradnji tega velikega podjetja soudeleženi tudi ameriški kapital. Obrazložil nam je, kako in kje proizvajajo spojine, potrebne za njihovo proizvodnjo, in nato celoten proces proizvodnje teritala. Tu smo se pogovorili, povpraševali in razjasnili stvari, ki so nas zanimale. V okviru tega obrata obstoji močan laboratorij, ki kontrolira kvaliteto in lstnosti v vsaki fazi proizvodnega postopka in gotovih izdelkov. Vsa preizkušanja so pregledno vnesena v grafikone, ki imajo včrtano srednjo ali idealno, maksimalno in minimalno dovoljeno odstopanje. Vsakodnevno se pred grafikoni zberajo mojstri posameznih oddelkov, pregledajo grafikon in če se rezultati premočno oddaljujejo od idealne črte, se z nadrejenimi posvetujejo o izboljšavah. V tej tovarni je laboratorij enakovreden proizvodnemu oddelku in bi bilo nemogoče shajati brez njega. Laboratorij zavzema eno stavbo sam in je opremljen s fotocelicami pri vhodu, tako da nihče ne more vstopiti nekontrolirano. Laboratorij je podobno kot proizvodnja razdeljen na oddelke. Posebej preizkušajo snovi, ki služijo kot surovine, proizvode na posameznih fazah pri spajanju terital, maso teritala in dalje fizikalne in kemijske lastnosti vlakna. Vse to smo si ogledali bolj ali manj natančno, kolikor je pač kdo po sreči izbral vodiča. Sprva sem bila v skupini, ki jo je vodil direktor, ker pa smo nekako prehitro prišli naokrog, sem se priključila skupini, ki je bolj

počasi hodila okrog. Enako sem izkoristila priložnost v laboratoriju. Ker ne znam italijansko, sem pač morala paziti na to, da sem prisluhnila tam, kjer je kdo naših prevajal. S prvo skupino sem poslušala, z drugo pa sem si ogledala postopke preizkušanja na kakšnem aparatu, za katerega sicer ne bi vedela, čemu služi, ker je kemija pravzaprav tu močnejše zastopana kakor tekstil. Zanimivo je bilo, da smo o nekem ameriškem aparatu, mimo katerega smo šli, v prvi skupini zvedeli le to, da stane 32 milijonov lir in da je edini v Evropi, medtem ko sem v drugi skupini videla, da ta aparat dela na podlagi fotocelice in preizkuša obenem več lastnosti materiala in daje dokončne rezultate.

Po ogledu laboratorija smo se vrnili v sprejemno sobo, kjer so nas čakali sendviči, pecivo in pijača. Coca-cola, pivo in cincano s sodo. Kolegico je prevarala rdeča barva 2 dl stekleničk in je dobila namesto zaželenega sadnega soka cincano s sodo. Saj pijača sama ni slaba, le alkoholna je. Naši gostitelji so bili prijazni. Ko bodo prišli v Jugoslavijo, se bodo oglasili v Ljubljani, v Mariboru ... in drugod. Obljubili so, da se bodo odzvali na vabila svojih gostov. Poslovili smo se in se v vročem avtobusu odpeljali v mesto. Na vrsti je bil ogled Benetk - mesta na vodi.

Avtobus smo zapustili na trgu, kjer so nam oči takoj zaplesale od stojnice do stojnice spominčkov. Tu smo bili še bogati, skoraj vse lire so bile še v žepu. Tedaž si pač nisem mislila, da mi jih bo čez tri, štiri ure ostalo le še petsto. Vodič nam je dal na voljo, da smo mogli iti, kamor smo hoteli. Dal nam je le nekaj koristnih nasvetov glede nakupovanja, ki pa so, vsaj pri meni, bore malo zalegli, in napotkov, kako naj se orientiramo po mestu. Pridružila sem se skupini, ki se je odpravila na otok Lido. Z zvrhano mero radovednosti in pričakovanja smo s trga krenili proti kanalu, kjer naj bi počakali na motorni čoln, ki nas bo odpeljal na Lido. Šli smo mimo blagajne, kjer smo kupili vozovnice, in vstopili v plavajočo čakalnico. Nekateri smo seveda mislili, da je to že čoln, ki bo čez nekaj trenutkov odplul, pa smo bili kar presenečeni, ko so nas tovariši dvignili, da moramo ven na drug čoln. Če bi bila sama, bi najbrž tudi res čakala, kdaj bo čakalnica odplula, kot se je to že zgodilo nekaterim. V čolnu smo posedli zadaj in se ozirali na vse strani. Videli smo gondole in v njih večno opevane gondoljere, oblečene v črne obleke. Gondole so črne, ozke in dolge, v sredini imajo sedež za enega ali dva, gondoljer stoji na zadnjem koncu in ima le eno veslo, dolgo in tanko. Mirno, samozavestno, vendar krepko obrača veslo, kadar vozi počasi, če pa pospeši vožnjo, se skloni naprej in krepkeje pritiska. Ne hiti, gibanje telesa ima določen ritem in človek, ki ga gleda, ima občutek, da je vsaka naglica res brez vsakega smisla. Ritem Benetk je umirjen, tu ni nikjer nobene naglice, živčnosti. Vse je tako čudovito mirno, da se človek nehote vključi in se preda samo trenutku, sedanjosti. Morje v kanalu je valovito, drobno nakodrano od drsenja čolnov in gondol. Kanal je obrobjen z vrsto visokih stavb, katerim temelje božajo valovi. Pred vhodi v hiše so hrastovi stebri za pristajanje, v same stavbe pa so vgrajene garaže za čolne, seveda z vodno gladino namesto tal. Po raznih razglednicah

in fotografijah smo prepoznali posamezne znamenitosti Benetk. Ko smo se zaustavili na pristajališču ob Markovem trgu pred Doževo palačo, smo jo takoj vsi prepoznali. Na povratku z Lida smo se namenili ustaviti tu, ker je to pač najzanimivejši del Benetk.

Otok Lido! Pričakovala sem, da bo to otoček z nekaj stavbami in hoteli in svetovno znanimi igralnicami. Izkrcali smo se na pristajališču in res je bilo videti, da smo na pravih trdnih tleh, le da so bile vsepovsod stavbe, ulice, trgovine in stojnice s spominki. Tu sem kupila za spomin malo črno gondolo z belim gondoljerom, s čimer sem odnesla delček Benetk s seboj domov. Res je, da to ni bil edini delček, bil pa je prvi. Po ulici mimo stojnic smo prišli na obalo na nasprotni strani. Velik prostor, ki bi kje drugje lahko služil za parkiranje, če to ne bi bile Benetke, ki ne poznajo cestnega prometa, je kot velika terasa, pod katero je urejeno kopališče. Sonce je tako toplo grelo, poleg tega pa je nekoliko kopalcev še podvojilo željo, da bi se zapodili v morje, toda kaj, ko pa so še tistim, ki so za vsak slučaj vzeli na pot kopalke, le-te ostale v avtobusu. Očeli smo še nekaj ulic na Lidu, vendar ni nikjer nič izdajalo velikih igralnic.

Nato smo se odpravili na trg Sv. Marka. Neznansko visok stolp stoji sam na nasprotni strani cerkve. Velik trg zapi-
rajo visoke stavbe. Cerkev Sv. Marka je čudovita. Ko smo hodili pod oboki te cerkve, sem imela občutek, da so oboki rumeno prosojni. Tak vtis delajo zlate ploščice, s katerimi so oboki obloženi, ko se na njihovi površini odbija svetloba v takšnem varljivem kotu. Kolikšno bogastvo. Stene izpod obokov so poslikane z različnimi svetopisemskimi motivi. Tu so na betonskih prizidkih in kamnitih stopnicah posedali fantiči in deklički, ki so preizkušali svoje slikarske sposobnosti na teh motivih. Prav tako kot stene in strop cerkve so tudi tla v raznih barvah. Tlakovana so z raznobarnimi ploščicami in kamenčki, ki sestavljajo različne ornamente in motive.

(se nadaljuje)

M.M.

MAŠA KRONIKA

Poročila se je: Angela Planin - poročena Šprajcer.

Rodile so:

Marija Vrček - deklico, Ivanka Zdravljjevič - deklico in Vera Jakopič - deklico.

Novoporočenki želimo veliko sreče in zadovoljstva, mladim mamicam in novorojenčkom pa veliko zdravja in najlepše čestitke !

V podjetje so prišli:

Alojz Barbič, Slavka Može, Martin Geršič, Franc Kovačič in Franc Pavlin.

Novim članom našega delovnega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva !

Podjetje je zapustil:

Avgust Štefanič.

Dne 28.6.1963 je stanje zaposlenih 806. Od tega je 555 žensk in 251 moških.

OPERACIJA NAMESTO OČAL

Profesor Lublinske klinike očesnih bolezni Tadeusz Krvavicz je izdelal operacijsko metodo zdravljenja kratkovidnosti. V začetku operacije je treba na površini očesne roženice napraviti lahek izrez. Nato se vrši razslojevanje roženice. Iz njenega notranjega sloja se izreže vertikalni delček debeline 0,1 mm. Nato se vrhnji sloj roženice, ki je bil predhodno raztegnjen s svileno nitjo, prileže čvrsto na svoje mesto. Na njeni površini se naredi komaj opazna globel. Po tej operaciji prej kratkovidno oko vidi zopet normalno. Profesor Krvavicz je izvedel že nekaj operacij na ljudeh. Vsi operirani se počutijo dobro. Res pa je, da so za sedaj bile operacije izvedene na pacientih, ki so imeli samo eno kratkovidno oko.

IZLET NA HMELJNIK

Pred nami je 4. julij - dan borcev. Da bi dostojno proslavili ta praznik, bo sindikalna podružnica v našem podjetju organizirala izlet na Hmeljnik. Tja se bomo peljali s kamioni 4. julija zjutraj. Po prihodu bo kratka proslava, nato pa prosta zabava. Za jedačo in pijačo bo preskrbljeno. Tako se bodo člani našega delovnega kolektiva, ki se je v zadnjem času precej povečal, lahko bolje spoznali med sabo.

Sindikalna podružnica vabi vse svoje člane, da se tega izleta udeleže v čim večjem številu.